

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 436.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e125859/facsimile.pdf> (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

dei. Gaa der været Miundelse, saa har den været retfærdig, fordi Bøtterne **hva** slet, at de ved enhver Leilighed blive behandlet som Sæbørn, og de have født, at de sidste have døret og skulle have denne Bøtte. Om en sig Miundelse retteligen kaldes Miundelse, saa jeg overaltte Forsamlingen at detemne.

Ræder: Der har saa ofte været Disput om, af hvem Con-
suntionen egentlig bæred. . . .

Ung: Det forekommer mig, at hde denne Diskussion er udenfor Ordenen. Forhandlingerne være sig om § 59, der lyder saaledes: „Nærværende Forordning træder i Kraft den 1ste Januar 1849.“ Det forekommer mig derfor, at disse Ammendementis burde stilles til 1ste Capitel.

O. P. Hansen: Jeg troer dog ikke, at den ærede Rigsdagmand heri er ganske samstemmed med Forsamlingen. Det er iøvrigt Røget, som jeg maa overlade til Præsidenten. Jeg troer, at det af mig fredbolde Ammendement godt kan stilles til Slutningen af hele Forordningen; veduden har Discussionen ikke givet mig Anledning til tidligere at fremsætte det.

Forsmanden: Jeg skal tillade mig at bemærke, at naar man vilde gaa meget strengt tilværst, saa var det vistnok rigtigst, at disse Ammendementis vare fremsatte ved Begyndelsen af denne Sag; men jeg troer ikke, at man her der følger et saa strengt System, især naar man tager Hensyn til, at hele Forhandlingen kan have væsentlig Indflydelse paa dette Forslag, og jeg ønsker mig derfor ikke dereligg til at udelukke denne Discussion, skønt jeg maa erkende det for ønskelig, at man ikke gaaer for meget i Detail.

Ræder: Der har, som sagt, været stor Uenighed om, af hvem Consuntionen egentlig bæred. Efter den Kundskab, jeg har til Røgholene, har jeg ikke kunnet se rettere, end at den bæred af Rigsdagerne. Alle ere dog enige i, at Tolken bæred af Consumenterne, og Røgholde med Hensyn til Consuntionen maa vare fuldkommen det Samme, saa at Consuntionen ogsaa bæred af Consumenterne. Men jeg mener, at den ligger ligefrem, at det er en Bøtte, der bæred af Rigsdagerne. Jeg vil tage et Exempel, hvoraf jeg troer, at Resultatet lettere vil fremgaae. Naar Væred blive indførte til Rigsdagerne, bliver deraf erlagt Consuntion. Jeg sætter, at Rigsdagerne, der har modtaget Væredne, sender den til Hamborg, saa bliver deraf igjen erlagt Consuntion, og nu er Spergemalet, om det er Rigsdagerne her i Landet, af hvem Consuntionen betales, eller det er Consumenterne i Hamborg, der betale den, men Ingen tvivler vel paa, at Rigsdagerne lader Consumenterne i Hamborg betale, hvad han har erlagt i Consuntion, thi ellers vilde han jo lide ved Handelen. Jeg vil tage et andet Exempel. Som desjænde, er Consuntionen ikke end i de mindre Rigsdager og Rigsdagerne, og naar nu Consuntionen er erlagt i Rigsdagerne, lide Væredne ere indførte, og disse senere sendes til Rigsdagerne, erlagt der en forbeholdt Consuntion . . . .

Forsmanden: Jeg skal tillade mig at gjere den ærede Rigsdagmand opmærksom paa, at det forekommer mig, at hele denne Discussion om Consuntionen forder vel langt ud fra, hvad der er Sienstand for Forhandlingen. (Flere Stemmer: ja! ja!)

Ræder: Det var kun et Svær paa en Bemærkning af en anden Taler.

Udskærmning: Jævedt jeg gaaer ind paa denne Sag, maa jeg udrykke min Beundring for den ærede Rigsdagmand for Rigsdagerne i det District (O. P. Hansen) for den Kraft og den Alvor, hvormed han har behandlet et saa svøgefuldt Andragende. Thi jeg maa næsten betragte det som Svøge, naar man siger i det Dieblil, man anerkender Princippet: lader os opvænte ved Udværelse og vente til en fremtidig Tid, for at sætte det i Værk, her naar man erindrer, at det tidligere er bleven sagt, at man skulde vente til Krigen kom, med at lade det bryde igjennem, fordi i fremtidig Tid Orden var saa ringe for de Værnpligtige, at det ikke var værd at tale om, og at man derfor skulde vente til Krigen gjæred det nødvendigt at foretage nogen Forandring af denne Art. Man maa lægge Mærke til, at det har været Tilfældet ved flere Stænderforamlinger, at der har været sig Tilbedelighed til at reducere Princippet Gjenemførelse til det mindst mulige, og naar man

nu siger, at man ikke der gaae ind paa denne Lov, men vente paa fremtidig Tid, saa ser det meget ud, som om man derved vilde sige: Lad det blive ved det Gamle. Gjøds nogen Misforstaaelse kunde opstaae, saafremt denne Anordning udførd, saa ved jeg ikke, hvorledes den Lov skulde være, der skulde ligheden tilføde. Men det forbauser mig ikke, at det ærede Rigsdagmand med saamangen Alvor har talt om denne svøgefulde Sag, naar jeg erindrer den patriotiske Dæd, hvormed han rakte Hænden til den ydste Døds, og sagde: Tal, du ydste Døds, fordi du gjæred mine 3 Sønnen, for at min 3 Søn kan blive fri; thi det var Anningen med det, han sagde om Anordningen af 2de Capitel til de patriotiske Bønder: Bliver ved at gjæred 3 Sønnen, derved slipper jeg, for at give mine Sønnen. Mine Herrer! jeg vil til det Yderste, naar vi komme paa den sidste Station af denne Forhandling, mødsete mig det her gjæred Andragende, fordi jeg troer, at heri ligger det dybeste, det allerdybeste Bevilis for, at Danmark i dette Dieblil ikke ved, i hvilken Stilling det staaer. Det er lutter Svøge af Patriotisme, naar man siger: gjæred ved os, hvad 3 vilde, men lader os ikke saae en Anordning, der bestemmer, hvorledes det skal blive med os. Hvorledes kan man give Ministeriet Udgang til at benytte den samme Anordning, som vi her vare vgeede bort fra, for at man senere kunde sige, at det gjæred Art ved at benytte den, eller tal Ministeriet, støttende sig paa det Andragende, som her er kommet frem, vilge bort fra Anordningen og benytte en anden Måde, for ikke at bryde igjennem i disse værdifulde Forhold. Gjølden Ved Ministeriet gaaer, vil der være Bøtte for, at man vil kunne sige, at det har døret sig galt ud. Har man Tillid til Ministeriet, saa har man forlangt de Forandringer, der kunne være at gjæred i denne Forordning. Derfor det senere vilge sig, at denne Forordning, naar den er forordnet saaledes, som det her maaere blive bestemt, ikke er tilfredsstillende, saa har man jo den næste Rigsforsamling, hvor Constitutionen, der med Svøge Gjørd til den Tid vil være i fuld Virksomhed, sætter Enden paa det fremkomne med Forslag i en modsat Retning, og de Herrer, som maatte vnde Almenbevning, staaer det jo slet for da at fremkomme med et Forslag i den Retning og lide at sætte det igjennem; thi det er unyttigt at sige, at de vilde have det, naar de ikke vilde at sætte det igjennem. Den, som vil Almenbevning, kan maaere vilde at have en saadan, naar et Forslag vedgaaende kommer frem, og man er berettiget til at forudsætte, at han kan gjæred det, og til at stille ham paa den Plads, hvor han skal gjæred det. Jeg troer, at naar Forsamlingen i sin Tid eller anden Døds vilde kommer til at afgjæred dette Ammendement, hvid det nogenlunde bliver stillet, saa vil det ikke have nogen Værdelighed for den at seefaste det med sine Værdeligheder.

O. P. Hansen: Jeg troer, at den ærede Rigsdagmand er gaaet videre end han burde, naar han har bebømt mine flulte Gensigter, som han ikke sender.

Ræder: Hverneget vil det ikke skaffe vor gode Sag med Hensyn til Krigen, dersom det Forslag, der her er gjæred, skulde gaae igjennem, nemlig at vi skulde udsætte nærværende Sag? Naar man tilfælde vilde, hvad der røder sig i Soldaten, vorede man vistnok ikke at fremsætte med nogetlignende Forslag, der i snereste Hensende kunde have Udseende af, at den Staud, der tilhøder Liv og Død, uden Hvidt at have vdet noget, vilde udbruge sig nu, da Liden er kommen. Gjøds Bled vil man nu se hvide? Er det ikke Dødsens, naar han gaaer i Kampen, og ikke underfødet af hele den danske Befolkning, og naar ikke alle tage lige Døds? Man har vel ved en foregaaende Paragraph sagt, at det var kun 1000 Mand, som man vilde udbruge, at det var ingen Ting, og at man derfor ikke burde behøvede nogen anden Staud, da det ikke vilde kunne gjæred Udsagnet i Helttoget. Jo, det vil kunne gjæred noget. Det er foruden Forførelsen i Hæren en moralsk Kraft, man derved lægger i Armeen, og det er det, at den skal sege sin Svøge, og hvid man forfædde den, saa troer jeg næsten, at jeg tør sige, at vor Sag vilde være forloren; hvormed jeg er vis paa, at Dødsen ellers vil vilge sig hvid, og at der vil lide Underet af Tapperhed. Den ydste Bøndefart, det tør jeg sige, er vistnok besjælet af det bedste Mød, men jeg ved ogsaa, at han gjæred den Fordring, at de svøge Kloster i Consuntion skulde tage lige Døds med han.